

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 11 lipca 2025 r.
znak sprawy: DŻW.orz.058.14.2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: interpelacji nr 10358

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 10358 Pana Jarosława Sachajko, Posła na Sejm RP, w sprawie nadmiernych obowiązków biurowatycznych nakładanych na rolników w przypadku padnięcia zwierzęcia oraz konieczności pilnej deregulacji w tym zakresie, proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień.

Ad 1. Czy rząd planuje zniesienie obowiązku osobnego zawiadomiania Powiatowego Lekarza Weterynarii o padnięciu zwierzęcia w sytuacji, gdy informacja ta została już zgłoszona do ARiMR?

Obowiązek dotyczący zgłaszania padnięć zwierząt gospodarskich wynika z ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt(1) oraz ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt(2).

Przepisy ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt(1), która wykonuje rozporządzenie 2016/429(3) nakładają na posiadaczy zwierząt obowiązek dokonywania zgłoszeń zdarzeń zwierzęcych do komputerowej bazy danych, w określonych terminach, w tym dotyczących padnięć zwierząt.

Ma to na celu zapewnienie dostępności aktualnych informacji na temat zarejestrowanych siedzib stad oraz stanu faktycznego pogłowia żywych zwierząt w

tych siedzibach, w szczególności w związku przyznawanymi płatnościami otrzymywanymi przez beneficjentów w oparciu o komputerową bazę danych oraz w związku ze zwalczaniem chorób.

Ustalony stan faktyczny to informacja, którą Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) udostępnia również innym podmiotom uprawnionym do przetwarzania danych na podstawie przepisów prawa, instytucjom współpracującym (np. KOWR, KRUS) oraz podmiotom przetwarzającym dane w imieniu ARiMR na mocy zawartych umów.

W przypadku ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt⁽²⁾ posiadacz zwierząt jest obowiązany do:

- 1) niezwłocznego zawiadomienia organu Inspekcji Weterynaryjnej albo najbliższego podmiotu świadczącego usługi z zakresu medycyny weterynaryjnej, albo wójta (burmistrza, prezydenta miasta) między innymi o wystąpieniu znacznej liczby nagłych padnięć (art. 42 ust. 1 pkt 1) oraz
- 2) natychmiastowego informowania powiatowego lekarza weterynarii o każdym przypadku padnięcia bydła, owiec lub kóz (art. 42 ust. 1a).

W tym miejscu należy wskazać, że zgłaszanie padnięć zwierząt do powiatowego lekarza weterynarii nie jest sformalizowane i nie wymaga zachowania określonej formy, wystarczające jest nawet powiadomienie ustne, w tym telefoniczne.

Natomiast realizacja powyższych obowiązków przez posiadaczy zwierząt jest jednym z podstawowych elementów zapobiegania rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych zwierząt istotnych z punktu widzenia zdrowia zwierząt, a także ograniczenia strat ponoszonych przez podmioty utrzymujące zwierzęta oraz budżet państwa.

Niezwłoczne zgłoszenie padnięcia zwierząt bezpośrednio do właściwych organów, w szczególności do Inspekcji Weterynaryjnej, umożliwia szybkie podjęcie działań w celu ustalenia potencjalnych przyczyn padnięcia zwierząt i gdzie to jest właściwe, wprowadzenie odpowiednich środków ograniczających do minimum możliwość rozprzestrzenienia się danej choroby zakaźnej zwierząt.

Dodatkowo w Polsce, podobnie jak w pozostałych państwach członkowskich Unii Europejskiej, prowadzony jest monitoring występowania chorób zakaźnych zwierząt,

w tym chorób należących do grupy pasażowalnych gąbczastych encefalopatii (TSE) tj. gąbczastej encefalopatii bydła (BSE) oraz trzęsawki owiec. Pasażowalne gąbczaste encefalopatie są zoonozami, a ich monitoring i zwalczanie ma podstawowe znaczenie w ochronie zdrowia publicznego. Jedną z podstawowych zasad tego monitoringu jest badanie:

- 1) bydła w kierunku BSE zaliczanego do grupy ryzyka, w tym padłego bydła powyżej 48 m-ca życia (4);
- 2) owiec i kóz w kierunku TSE obejmującego między innymi badanie zwierząt padłych w wieku powyżej 18 m-cy, które mają wyróżnione więcej niż dwa stałe zęby siekacze(5).

Przekazywanie informacji o padnięciu bydła, owiec i kóz powiatowemu lekarzowi weterynarii, w tym o wieku padłych zwierząt oraz pozostałych zwierzętach w stadzie umożliwiając powiatowemu lekarzowi weterynarii ustalenie dalszego postępowania, w szczególności podjęcia decyzji o konieczności przeprowadzenia badania padłych zwierząt wymienionych gatunków w kierunku TSE w celu wykluczenia tych chorób w stadzie.

Należy zauważyć, że wystąpienie zdarzeń związanych z podejrzeniem wystąpienia choroby zakaźnej u zwierząt gospodarskich nie jest codziennością, a dokonywanie zgłoszeń do powiatowego lekarza weterynarii jest, jak wspomniano powyżej, odformalizowane. Niemniej jednak należy pamiętać, że obowiązkowe zgłaszanie padnięć zwierząt jest narzędziem umożliwiającym organom Inspekcji Weterynaryjnej szybką realizację ochrony zdrowia zwierząt, zdrowia publicznego i ochrony rynku rolno-spożywczego.

Mając na uwadze powyższe Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie planuje prowadzenia prac legislacyjnych zmierzających do wnioskowanego zniesienia obowiązku zawiadamiania powiatowego lekarza weterynarii o padnięciu zwierzęcia, w sytuacji gdy informacja ta została zgłoszona do komputerowej bazy danych ARiMR. W ocenie Ministerstwa zniesienie przedmiotowego zgłoszenia nie jest właściwe.

Ad 2. Dlaczego dotychczas nie wdrożono zintegrowanego systemu wymiany danych pomiędzy ARiMR a Inspekcją Weterynaryjną? oraz

Ad 6. Czy rząd opracuje plan cyfryzacji i integracji rejestrów rolniczych i weterynaryjnych, tak aby rolnik miał jeden punkt kontaktowy (np. system teleinformatyczny) do realizacji obowiązków sprawozdawczych?

Systemem informatycznym, który aktualnie funkcjonuje i umożliwia współpracę ARiMR ze Związkami Hodowców Koni (ZHK), Inspekcją Weterynaryjną (IW), Krajowym Ośrodkiem Wsparcia Rolnictwa (KOWR) jest system IRZplus.

Współpraca z ZHK poprzez system IRZplus odbywa się poprzez udostępnianie graficznego interfejsu użytkownika (GUI) oraz usługi API. Uprawnieni pracownicy ZHK mają pełny dostęp do systemu w zakresie przewidzianym w przepisach o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt(1). Polski Związek Hodowców Koni (PZHK) aktualnie wykorzystuje interfejs API do pobierania informacji o zadaniach opisu koniowatych, zdarzeniach zwierzęcych, danych zwierząt oraz zasilania rejestru koniowatych informacjami w zakresie opisów koniowatych, zmian właścicieli koniowatych oraz wyłączenia z łańcucha żywnościowego.

Ponadto, prace w zakresie integracji z systemem IRZplus za pośrednictwem usług API prowadzi również Polski Klub Wyścigów Konnych (PKWK). Zakres integracji skierowany jest na pobieranie i przekazywanie w ramach systemu IRZplus pełnego zakresu informacji niezbędnych do funkcjonowania rejestru koniowatych.

W tym miejscu należy także wskazać, iż pracownicy Inspekcji Weterynaryjnej mają pełny dostęp do systemu IRZplus (w ramach posiadanych uprawnień) w zakresie przeglądu danych o siedzibach stad, zwierzętach, zdarzeniach zwierzęcych oraz wprowadzonych do systemu dokumentów zgłoszeń, wprowadzania informacji o statusach epizootycznych oraz obsługi raportów z kontroli na miejscu – w zakresie kontroli realizowanych przez IW, za pośrednictwem graficznego interfejsu użytkownika (GUI).

System IRZplus udostępnia również interfejs API w zakresie wyszukiwania i pobierania informacji o siedzibach stad, zwierzętach, zdarzeniach zwierzęcych i dokumentach zgłoszeń, który może być wykorzystany przez Inspekcję

Weterynaryjną (IW) w przypadku dysponowania przez IW centralnym systemem informatycznym zdolnym do wykorzystania udostępnionych przez ARiMR usług API.

Z kolei integracja systemów informatycznych ARiMR i KOWR, przewiduje poszerzenie dotychczasowej współpracy w zakresie udostępniania danych z systemów ARiMR, a w tym celu trwają aktualnie prace analityczno-uzgodnieniowe nad udostępnieniem nowego narzędzia pozwalającego upoważnionym pracownikom KOWR na dostęp do danych administrowanych przez ARiMR.

Jeżeli chodzi o plan cyfryzacji i integracji rejestrów rolniczych i weterynaryjnych, tak aby rolnik miał jeden punkt kontaktowy (np. system teleinformatyczny) do realizacji obowiązków sprawozdawczych, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi podejmuje szereg działań na rzecz rozwoju cyfryzacji w rolnictwie. Przykładem działania na rzecz rozwoju cyfryzacji jest utworzenie innowacyjnego portalu Portal Rolnika dedykowanego dla mieszkańców wsi, w szczególności rolników. Portal będzie pełnił funkcję informacyjno-komunikacyjną – integrującą rozproszone źródła informacji dostarczane przez różne instytucje, w szczególności podmioty administracji rolnej. Portal będzie platformą e-usług – konsolidującą usługi elektroniczne instytucji wspierających rolnictwo w jednym punkcie dostępu dla rolnika. Przedsięwzięcie realizowane jest przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR).

Podsumowując, systemem informatycznym, który aktualnie umożliwia współpracę ARiMR z Inspekcją Weterynaryjną (IW) jest system IRZplus. Współpraca ta odbywa się poprzez udostępnianie graficznego interfejsu użytkownika (GUI) oraz usługi API.

Ponadto, jak zostało wyżej wyjaśnione, obecnie prowadzone są prace zmierzające do zapewnienia pełnej interoperacyjności, integracji i kompatybilności poszczególnych systemów informatycznych ARiMR z systemami informatycznymi instytucji podległych i nadzorowanych przez MRiRW, w tym m.in. poprzez realizację projektu pod nazwą „Portal Rolnika”, który będzie punktem dostępu dla rolników do wszystkich spraw i informacji z obszaru rolnictwa i do komunikacji pomiędzy rolnikiem, a instytucjami podległymi i nadzorowanymi przez MRiRW.

Ad 3. Proszę o wymienienie wszystkich podwójnych obowiązków nałożonych na rolników zmuszających rolników do informowania różnych instytucji o tym samym zdarzeniu, o tej samej czynności.

Obowiązki jakie zostały nałożone na posiadaczy zwierząt wynikają z przepisów rozporządzenia 2026/429(3). Jak wykazano powyżej pozornie wyglądające obowiązki zgłoszenia padnięcia zwierzęcia nie są tożsame, a realizacja każdego z nich ma swoje uzasadnienie, które udowodniono powyżej. Niemniej jednak zgodzić się należy z tezą, że nie jest właściwe ani pożądane, aby w różnych aktach prawnych nakładać na obywateli tożsame obowiązki. Takie postępowanie byłoby sprzeczne z zasadami poprawnej legislacji.

Ad 4. Czy planowane są działania deregulacyjne zmniejszające liczbę obowiązków sprawozdawczych i kar administracyjnych nakładanych na rolników?

Przepisy rozporządzenia 2026/429(3) o sankcjach stanowią, że państwa członkowskie ustanawiają przepisy dotyczące sankcji mających zastosowanie w przypadku naruszenia przepisów niniejszego rozporządzenia i wprowadzają wszelkie środki niezbędne do zapewnienia, aby przepisy te były wykonywane. Wprowadzone sankcje muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.

Mając na uwadze powyższe Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie planuje podjęcia interwencji legislacyjnej w zakresie zmniejszenia obowiązków i kar administracyjnych wynikających z realizacji rozporządzenia 2026/429(3).

Ad 5. Czy rząd przeprowadzi audyt wszystkich obowiązków dokumentacyjnych ciążących na rolnikach w celu ich uproszczenia i ograniczenia do niezbędnego minimum?

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa na bieżąco reagują na problemy zgłaszane przez posiadaczy zwierząt i prowadzą działania zmierzające do rozwiązania tych problemów.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Jacek Czerniak
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/

Podstawa prawna:

- (1) ustawa z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1815);
- (2) ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1075);
- (3) rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie przenośnych chorób zwierząt oraz zmieniającego i uchylającego niektóre akty w dziedzinie zdrowia zwierząt („Prawo o zdrowiu zwierząt”) (Dz. Urz. UE L 84 z 31.03.2016, str. 1, z późn. zm.);
- (4) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 lutego 2025 r. w sprawie wprowadzenia programu zwalczania gąbczastej encefalopatii bydła na lata 2025–2027 (Dz. U. poz. 321);
- (5) rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001 z dnia 22 maja 2001 r. ustanawiające zasady dotyczące zapobiegania, kontroli i zwalczania niektórych pasażowalnych gąbczastych encefalopatii (Dz. Urz. WE L 147 z 31.05.2001, str. 1, z późn.zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 32, str. 289, z późn. zm.).

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów